

Òun náà, gégé bí ó ti rí pèlú Seleucus, yòò dín ìṣòṭẹ̀kù United States kù, lẹ̀yìn náà yòò sì yí ojú rẹ̀ sí “ọ̀ba ọ̀mọ” ti Egypt. Ní sísẹ̀ bẹ̀ẹ̀, yòò dá àjọṣe kan sílẹ̀ pèlú Philip ti Macedon, nítorí Smith kọ pé, “Ní àkókò kan náà, Philip, ọ̀ba Macedon, wọ inú àdéhùn kan pèlú Antiochus láti pín àwọn iṣọba Ptolemy láàrín wọn, olúkúlùkù wọn sì n pèsè láti gba àwọn apá tí ó sún mọ ọ̀n jùlọ tí ó sì rọ̀rùn jùlọ fún un. Níhìn-ín ni ìdide kan wà sí ọ̀ba guúsù tí ó tó láti mú àṣòṭẹ̀lẹ̀ náà ṣe, àti gan-an ni àwọn ìṣẹ̀lẹ̀ náà, láìsí iyèméjì, tí àṣòṭẹ̀lẹ̀ náà ní lọ̀kàn.”

Tírọ̀mpù yòò dá ibáṣepọ̀ alágbára kan sílẹ̀ pèlú àwọn orílẹ̀-èdè NATO (Ìṣọkan Àwọn Orílẹ̀-Èdè), láti dojú kọ Rọ̀ṣià, àti àwọn idíje tí ó wà nínú mímú ìyòrísírì iṣubú Pútìnì wá sí ojútùú. Ní àkókò náà, gégé bí esẹ̀ kẹ̀rínlá, àti àlàyé Smith, “agbára tuntun kan ni a mú wá síta.” Èsìn Pápá yòò ṣe àdúrà àárín láti dáàbò bo Rọ̀ṣià àti àwọn ipínlẹ̀ alábaàkẹ̀gbẹ̀ rẹ̀ kúrò ní abẹ̀ àṣe NATO àti Orílẹ̀-Èdè Amẹ̀ríkà, tàbí gégé bí àlàyé Smith ti tọ̀ka sí i, “Róòmù sọ̀rọ̀; Sírià àti Makedónià sì kò pé rí ara wọn rí i pé iyípadà kan n bọ̀ lórí ojú àlá wọn. Àwọn ará Róòmù dá sí ọ̀ràn náà nítorí ọ̀ba ọ̀dọ̀ Ejiṣìbìtì, ní ipinnu pé a gbọ̀dọ̀ dáàbò bo ọ̀un kúrò nínú iparun tí Ántiókùsì àti Fílípì ti pèṭe sílẹ̀. Èyí jẹ̀ ní 200 ṣáájú Sànmáni Kristi, ó sì jẹ̀ ọ̀kan nínú àwọn ifarahàn àkóso pàtàkì àkókò tí àwọn ará Róòmù nínú ọ̀ràn ilẹ̀ Sírià àti Ejiṣìbìtì.”

Nígbà náà ni Róòmù, àgbèrè Tírè, bẹ̀rẹ̀ sí í kọ̀ orin rẹ̀, ó sì n ṣe àgbèrè pèlú àwọn ọ̀ba ayé, kí àwọn ọ̀ba wọ̀nyẹn tó wá sí iṣẹ̀ràn pípé sí i, esẹ̀ méjì péré lẹ̀yìn náà. Ní àkókò kan náà gan-an, Ogun Panium ṣẹ̀lẹ̀. Odún 200 BC fi hàn pé àgbèrè Tírè bẹ̀rẹ̀ sí í kọ̀ orin, ó sì ṣe bẹ̀ẹ̀ ní ti idáàbò̀bò Rọ̀ṣià, ẹ̀ni tí Orílẹ̀-Èdè Amẹ̀ríkà àti Àjọ̀ Ìṣọkan Àwọn Orílẹ̀-Èdè ṣeṣè gbà láti pín fún ànfààni àpapọ̀ wọn. Àgbèrè náà borí wọn méjèjì, sùgbọ̀n “ogun” Panium sì wá ṣẹ̀lẹ̀ lẹ̀yìn náà, Orílẹ̀-Èdè Amẹ̀ríkà sì borí Àjọ̀ Ìṣọkan Àwọn Orílẹ̀-Èdè.

Ní ọ̀nà àpẹ̀rẹ̀, odún mètálélógbọ̀n lẹ̀yìn náà ìṣòṭẹ̀ Modein bẹ̀rẹ̀ ní Orílẹ̀-Èdè Amẹ̀ríkà. Ní ọ̀nà àpẹ̀rẹ̀, odún mètá lẹ̀yìn èyí náà, itún-yà ara ẹ̀ni tí wọn n pè ní Pùròtẹ̀sítàntì àti Orílẹ̀-èdè Olóminira t’Ofin Ìpilẹ̀ fi múlẹ̀ ni a gbé kalẹ̀, gégé bí Hanukkah ṣe ṣàpẹ̀rẹ̀ rẹ̀. Ní ọ̀nà àpẹ̀rẹ̀, odún mètá lẹ̀yìn èyí náà, àkókò tí idàpọ̀ àwọn Júú pèlú Róòmù n ṣàpẹ̀rẹ̀ bẹ̀rẹ̀.

Àwọn ìṣisẹ̀ ikeyin yòò jẹ̀ àwọn tí yòò yára, nítorí náà itàn tí a ṣojú fún nípasẹ̀ odún mẹ̀rínlélógójì nínú àwọn esẹ̀ náà n ṣàpẹ̀juwe àtẹ̀yinwá àwọn ìṣẹ̀lẹ̀ tí yòò yára, èyí tí àṣòṭẹ̀lẹ̀ ti dá mọ̀okàn pàtọ̀ gégé bí ohun tí ó bẹ̀rẹ̀ ní àkókò ọ̀pin ní 1989, lẹ̀yìn èyí ni ogun keji ti esẹ̀ kọ̀kànlá àti keji lá ní 2014, lẹ̀yìn náà sì ni 2015, nígbà tí Trump kéde idíje rẹ̀ fún ipò ààrẹ̀, tí ó sì bẹ̀rẹ̀ iṣe àṣòṭẹ̀lẹ̀ rẹ̀ nípa jíjírì ayé-ìṣọkan sókè. Nígbà tí Trump bá ti bẹ̀rẹ̀ iṣe dídín Ogun Abélé tí ó ti n lọ̀ tẹ̀lẹ̀ kù, yòò gbìyànjú ìṣọkan pèlú Àjọ̀ Ìṣọkan Àgbáyé (NATO—Philip ti Makedónià), Róòmù yòò sì bẹ̀rẹ̀ sí í kọ̀rin. Ìgbìyànjú ìṣọkan náà di ijà fún ipò àṣe-gíga jùlọ̀ láàárín àwọn agbára méjèjì, èyí tí Ogun Panium ṣojú fún.

Nítorí náà, Panium ni àmì ọ̀nà ti esẹ̀ kẹ̀tálá, níbi tí àwọn ìṣipò kánkán ikeyin tí n ṣáájú ọ̀fin Àìkúmọ̀kà n bẹ̀rẹ̀. Gbogbo àwọn wòlìi sọ̀ púpọ̀ síi nípa ọ̀pin ayé ju àkókò tí wọn gbé nínú rẹ̀ lọ̀, Jesu sì dájú pé ọ̀un ni wòlìi tí ó tóbi jùlọ̀ nínú gbogbo wọn. Díẹ̀ ṣáájú àgbélẹ̀bùú, èyí tí ó jẹ̀ àpẹ̀rẹ̀ ọ̀fin Àìkúmọ̀kà, tí esẹ̀ kẹ̀rindínlógún sàfihàn, Jesu bá àwọn ọ̀mọ̀-ẹ̀yin Rẹ̀ lọ̀ sí Panium. Àkókò Rẹ̀ níbẹ̀, àti àwọn ẹ̀kọ̀ tí Ó gbékalẹ̀ níbẹ̀, bá Ogun Panium tí ó sún mọ̀ dé mu. Nínú itàn gbogbo, Panium ti ní orúkọ̀ púpọ̀, àti ní àkókò Kristi, orúkọ̀ tí a fi n pe Panium ni Kesaria Filipi.

“Jésù àti àwọn ọmọ-ẹyìn Rẹ ti dé báyií sí ọkan lára àwọn ilú tí ó wà ní agbègbè Kesaréà Filipi. Wọn ti kojá ààlà Gálíli, sí agbègbè kan níbi tí ìbòrìṣà ti gbilẹ̀. Níhìn-ín ni a ti yọ̀ àwọn ọmọ-ẹyìn náà kúrò lábẹ̀ agbára ìdarí ẹ̀sìn Jù, a sì mú wọn wá sínú ifarakànra tímótímó pẹ̀lú ijòsìn àwọn aláìmò Ọ̀lórún. Ní àyíká wọn ni a ti fi oríṣiríṣi àwòrán igbàgbọ̀ asán hàn, irú àwọn ohun tí ó wà ní gbogbo apá ayé. Jésù fẹ́ kí iríran àwọn nńkan wònyí mú wọn ní ìmọ̀lára ojúṣe wọn sí àwọn aláìmò Ọ̀lórún. Ní àkókò tí Ó fi dúró ní agbègbè yìi, Ó sa gbogbo ipa Rẹ̀ láti yà ara Rẹ̀ kúrò nínú kíkó àwọn èniyàn, kí Ó sì fi ara Rẹ̀ fún àwọn ọmọ-ẹyìn Rẹ̀ ní kíkún jù bẹ̀ẹ̀ lọ.”

“Ó fẹ́ sọ fún wọn nípa ijìyà tí ń dúró de Ọ̀un. Sùgbón ní ibèrè, Ó lọ sí ibi kan nikan, Ó sì gbàdúrà kí a lè pèsè ọkàn wọn sílẹ̀ láti gba ọ̀rọ̀ Rẹ̀. Nígba tí Ó tún darapọ̀ mọ̀ wọn, kò tètè sọ ohun tí Ó fẹ́ fi hàn wọn. Kí Ó tó ẹ̀yí, Ó fún wọn ní ànfààní láti jẹ́wọ̀ igbàgbọ̀ wọn nínú Rẹ̀ kí a lè fún wọn lókun fún idánwò tí ń bọ̀. Ó bèèrè pé, ‘Ta ni èniyàn ń wí pé Èmi Ọmọ èniyàn jẹ?’”

“Ó ẹ̀ni láàánú pé a fi ipa mú àwọn ọmọ-ẹyìn láti jẹ́wọ̀ pé Israẹli ti kùnà láti mọ̀ Mèsáyà wọn. Diẹ̀ nínú wọn gan-an, nígba tí wọn rí àwọn iṣẹ̀ iyanu Rẹ̀, ti kéde pé Ọ̀un ni Ọmọ Dafidi. Àwọn ọ̀pọ̀ èniyàn tí a ti bọ̀ ní Bethsaida ti fẹ́ kéde Rẹ̀ gégé bí ọ̀ba Israẹli. Ọ̀pọ̀ ni wọn ti múra tán láti gba Á gégé bí wòlì; sùgbón wọn kò gba pé Ọ̀un ni Mèsáyà.”

“Nísinsinyí Jesu bèèrè ibèèrè kejì, tí ó kan àwọn ọmọ-ẹyìn tikára wọn pé: ‘Sùgbón ta ni ẹyìn wí pé èmi jẹ?’ Peteru dáhùn pé, ‘Ìwo ni Kristi náà, Ọmọ Ọ̀lórún aláàyè.’”

“Láti ibèrèpèpè, Pétèrù ti gbàgbọ̀ pé Jésù ni Mèsáyà. Ọ̀pọ̀ mii tí iwààsù Jòhánù Oníbatisí ti mú ní idálẹ̀bi, tí wọn sì ti gba Kristi, bèrè sí í ṣiyèmèjì nípa iṣẹ̀ iránsẹ̀ Jòhánù nígba tí a fi í sínú ẹ̀wòntí a sì pa á; wọn sì wá ń ṣiyèmèjì báyií pé Jésù ni Mèsáyà náà, ẹ̀ni tí wọn ti ń retí fún igbà pípẹ̀ tó bẹ̀ẹ̀. Ọ̀pọ̀ nínú àwọn ọmọ-ẹyìn tí wọn ti fi gbogbo ọkàn wọn retí gidigidi pé Jésù yòò gba ipò Rẹ̀ lóri ite Dáfidi fi í sílẹ̀ nígba tí wọn rí i pé kò ní irú ète bẹ̀ẹ̀. Sùgbón Pétèrù àti àwọn ẹ̀lẹ̀gbé rẹ̀ kò yí padà kúrò nínú ìṣòtítọ̀ wọn sí I. Ìhùwàsí aláidúròṣinṣin ti àwọn tí wọn yin í lánáá, tí wọn sì dá a lẹ̀bi lóni, kò ba igbàgbọ̀ olùtẹ̀lé Olùgbàlà tòótọ̀ jẹ̀. Pétèrù kéde pé, ‘Ìwo ni Kristi, Ọmọ Ọ̀lórún aláàyè.’ Kò dúró de ọ̀lá ọ̀ba láti fi dé adé lé Oluwa rẹ̀ lóri, sùgbón ó gba a nínú irẹ̀wèsì Rẹ̀.”

“Peteru ti sọ igbàgbọ̀ àwọn méjilá náà jade. Síbẹ̀, àwọn ọmọ-ẹyìn náà ṣì jinnà sí ọ̀ye iṣẹ̀-iránsẹ̀ Kristi. Ìtakò àti ìṣàfihàn-àitótọ̀ àwọn àlúfàà àti àwọn olóri, bí ó tilẹ̀ jẹ̀ pé kò lè yí wọn padà kúrò lódò Kristi, sùgbón ó ṣì fa idàrúdàpọ̀ nílá bá wọn. Wọn kò rí ọ̀nà wọn ní kedere. Ìpa ikóni ibèrè ayé wọn, ẹ̀kọ̀ àwọn rabbi, agbára àṣà ibílẹ̀, ṣì ń dá ojú wọn dúró kúrò lóri òtítọ̀. Látigbàdégba, ìmólẹ̀ iyebíye láti ọ̀dọ̀ Jésù máa ń tàn sórí wọn, síbẹ̀ ní ọ̀pọ̀ igbà wọn dàbí àwọn èniyàn tí ń fi ọ̀wọ̀ fòná láàrín ọ̀jìjì. Sùgbón ní ojó yìi, kí a tó mú wọn dojú kó idánwò nílá igbàgbọ̀ wọn, Èmí Mímọ̀ bà lé wọn lóri pẹ̀lú agbára. Fún igbà diẹ̀, a yí ojú wọn kúrò lóri ‘àwọn ohun tí a ń rí,’ kí wọn lè wo ‘àwọn ohun tí a kò rí.’ 2 Korinti 4:18. Ní abẹ̀ irísí ẹ̀dá èniyàn wọn fi ọ̀go Ọmọ Ọ̀lórún hàn.”

“Jesu dá Peteru lóhùn, ó ní, ‘Alábùkún fún ọ̀ ni, Símonì Bári-Jónà: nitorí ẹran ara àti ẹ̀jẹ̀ kò fi ẹ̀yí hàn ọ̀, bí kò ẹ̀ ẹ̀ Baba Mi tí ń bẹ̀ ní ọ̀run.’”

“Òtítọ̀ tí Pétèrù ti jẹ́wọ̀ ni ipilẹ̀ igbàgbọ̀ onígba gbọ̀. Ẹ̀yí ni Kristi tikára Rẹ̀ ti sọ pé ọ̀un ni iyè àinipẹ̀kun. Sùgbón jíjẹ̀ ẹ̀ni tí ó ní ìmọ̀ yìi kò jẹ̀ idí kankan fún iyìn ara ẹ̀ni. Kì í ẹ̀ nípasẹ̀ ọ̀gbón

tàbí iwà rere tirè ni a fi hàn án fún Pétèrù. Kò sígbà tí ẹ̀dà èniyàn lè, nípa ara rẹ̀, dé sí imò ohun tí Ọ̀lórùn. ‘Ó ga bí ọ̀run; kí ni iwò lè ẹ̀? ó jinlẹ̀ ju ọ̀run àpáàdì lọ; kí ni iwò lè mò?’ Job 11:8. Èmí itẹ̀wọ̀gbà nikan ni ó lè fi àwọn ohun jíjínlẹ̀ Ọ̀lórùn hàn wá, àwọn ohun tí ‘ojú kò tii rí, tí etí kò sì tii gbó, tí kò sì tii wọ ọ̀kàn èniyàn.’ ‘Sùgbón Ọ̀lórùn ti fi wọn hàn wá nípasẹ̀ Èmí Rẹ̀: nítórí Èmí n wá ohun gbogbo, bèè ni, àwọn ohun jíjínlẹ̀ Ọ̀lórùn.’ 1 Corinthians 2:9, 10. ‘Àsírí Olúwa wà lódò àwọn tí n bẹ̀rù Rẹ̀;’ àti pé idí tí Pétèrù fi mọ ọ̀go Kristi jẹ ẹ̀rì pé a ti ‘kọ ọ nípa Ọ̀lórùn.’ Psalm 25:14; John 6:45. Áà, lóòótó, ‘alábùkún ni iwọ, Símonì Bà-jónà: nítórí ẹ̀ran-ara àti ẹ̀jẹ kò fi ẹ̀yí hàn ọ.’”

“Jesu bá a lọ síwájú pé: ‘Èmí pẹ̀lú wí fún ọ pé, iwọ ni Peteru, àti lórí àpáta yíi ni Èmí yóò kọ ịjọ Mí; àwọn ẹ̀nubodè ọ̀run àpáàdì kì yóò sì borí rẹ̀.’ Ọ̀rò náà Peteru túmọ̀ sí òkúta kan,—òkúta tí n yí ká. Peteru kì í ẹ̀ àpáta tí a fi dá ịjọ lẹ̀ lórí. Àwọn ẹ̀nubodè ọ̀run àpáàdì borí i nígbà tí ó fi ẹ̀gún àti ibúra sẹ̀ Oluwa rẹ̀. A kọ ịjọ náà lẹ̀ lórí Èni kan tí àwọn ẹ̀nubodè ọ̀run àpáàdì kò lè borí.”

“Ọ̀pọ̀lọ̀pọ̀ ọ̀rúndún kì ibòwọ̀ Olùgbàlà tó dé, Mósè ti tọ̀ka sí Àpáta igbàlà Ísírẹ̀lì. Onísáàmù ti kọ̀rin nípa ‘Àpáta agbára mi.’ Aísáyà ti kọ̀ pé, ‘Nítórí náà bá yíi ni Olúwa Ọ̀lórùn wí, Wò ó, mo fi òkúta kan lélé ní Siónì fún ipilẹ̀, òkúta àyẹ̀wò, òkúta igun iyebiye, ipilẹ̀ tí ó dájú.’ Deuteronomy 32:4; Psalm 62:7; Isaiah 28:16. Pétèrù fúnra rẹ̀, nígbà tí ó fi imísí kọ̀wé, lo àsoṭelẹ̀ yíi sí Jesu. Ó ní, ‘Bí ẹ̀ bá ti tọ̀ ọ̀ore Olúwa wò: ẹ̀ni tí ẹ̀ n tọ̀ wá, òkúta aláàyè kan, tí èniyàn kọ̀ silẹ̀ nítóótó, sùgbón tí a yàn, tí ó sì ní iyebiye lódò Ọ̀lórùn, ẹ̀yin pẹ̀lú, gẹ̀gẹ̀ bí òkúta aláàyè, ni a n kọ̀ yín dide sí ilé ẹ̀mí.’ 1 Peter 2:3–5, R. V.

“Kò sí ipilẹ̀ miiṛàn tí ẹ̀nikẹ̀ni lè fi lélé yàtò sí ẹ̀yí tí a ti lélé, ẹ̀yí tí í ẹ̀ Jesù Kristi.’ 1 Kọ̀rinti 3:11. ‘Lórí àpáta yíi,’ ni Jesù wí pé, ‘Èmí yóò kọ ịjọ Mí.’ Níwájú Ọ̀lórùn, àti gbogbo àwọn ọ̀gbón ọ̀run, níwájú ẹ̀gbé ọ̀mọ-ogun àìrì ti ọ̀run àpáàdì, Kristi fi ịjọ Rẹ̀ lélé lórí Àpáta aláàyè. Àpáta náà ni Ọ̀un tìkára Rẹ̀—ara tirè gan-an, tí a fọ̀ tí a sì ẹ̀ nítórí wa. Sí ịjọ tí a kọ̀ sórí ipilẹ̀ yíi, àwọn ẹ̀nu-ọ̀nà ọ̀run àpáàdì kì yóò borí i.”

“Bí ịjọ ẹ̀ dà bí aláìlera tó nígbà tí Kristi sọ àwọn ọ̀rọ̀ wònyí! Kì í ẹ̀ ju iwònbà àwọn onígbàgbọ̀ diẹ̀ lọ ni ó wà, tí gbogbo agbára àwọn ẹ̀mí ẹ̀sù àti àwọn èniyàn búburú yóò dojú kọ; sùgbón àwọn ọ̀mọ̀lẹ̀yìn Kristi kò gbọ̀dọ̀ bẹ̀rù. Níwọn bí a ti kọ̀ wọn lẹ̀ orí Àpáta agbára wọn, a kò lè borí wọn lulẹ̀.

“Fún ẹ̀gbẹ̀rún mẹ̀fà ọ̀dún, igbàgbọ̀ ti kọ̀ lẹ̀ lórí Kristi. Fún ẹ̀gbẹ̀rún mẹ̀fà ọ̀dún ni ikún omi àti ịjọ líle ibínú ti Sátàni ti lu Àpáta igbàlà wa; sùgbón ó dúró láìsípò.

“Peteru ti sọ ọ̀títọ̀ náà tí í ẹ̀ ipilẹ̀ igbàgbọ̀ ịjọ, Jesu sì yìn ín ní bá yíi gẹ̀gẹ̀ bí aṣojú gbogbo ara àwọn onígbàgbọ̀. Ó wí pé, ‘Èmí yóò fi àwọn kọ̀kọ̀rọ̀ ịjọba ọ̀run fún ọ: ohun gbogbo tí iwọ bá sì dè ní ayé yóò jẹ̀ dídè ní ọ̀run: ohun gbogbo tí iwọ bá sì tú ní ayé yóò jẹ̀ títú ní ọ̀run.’”

“Àwọn kọ̀kọ̀rọ̀ ịjọba ọ̀run’ ni àwọn ọ̀rọ̀ Kristi. Gbogbo ọ̀rọ̀ Ìwé Mímọ̀ ni tirè, a sì fi wọn sínú ẹ̀yí níhìn-ín. Àwọn ọ̀rọ̀ wònyí ní agbára láti sí ọ̀run àti láti ti í. Wọn n kẹ̀de àwọn ipò lórí ẹ̀yí tí a fi n gba èniyàn wólé tàbí tí a fi n kọ̀ wọn silẹ̀. Nítórí náà, iṣẹ̀ àwọn tí n wààsù ọ̀rọ̀ Ọ̀lórùn jẹ̀ ọ̀órùn iyè sí iyè tàbí ti ikú sí ikú. Tiwọn jẹ̀ iṣẹ̀-iránṣẹ̀ tí a fi àwọn ẹ̀sì ayérayé kún un ní iwònbà.”

“Olùgbàlà kò fi işe ihinrere lé Pétèrù lówó gégé bí eni kòòkan. Ní àkókò kan léyìn nàà, nígbà tí Ó tún àwọn ọ̀rọ̀ tí a ti sọ fún Pétèrù nàà şe, Ó fi wọn kan ijọ ní tààràtà. Bákán nàà pèlú, a tún sọ ohun kan nàà ní itúmò rẹ̀ fún àwọn méjilá gégé bí așojú egbè àwọn onígàgbó. Bí Jesu bá ti fi àșe àkànșe kan lé ọ̀kan nínú àwọn omo-eyìn lówó ju àwọn yòókù lọ, a kí yòò rí wọn ní ọ̀pò igbà bẹ̀ẹ̀ tí wọn fi ní jiyàn nípa eni tí yòò tóbi jù lọ. Wọn ì bá ti terí ba fún ife Olúwa wọn, wọn sì bá ti fi ọ̀lá fún eni tí Ó yàn.”

“Dípò kí a yan enikan láti jẹ olóri wọn, Kristi sọ fún àwọn omo-eyìn nàà pé, ‘E má şe jẹ kí a máa pé yín ní Rábi;’ ‘bẹ̀ẹ̀ ni e má şe jẹ kí a máa pé yín ní olúwa: nítorí ọ̀kan ni Olúwa yín, àní Kristi.’ Matteu 23:8, 10.”

“Orí gbogbo ọ̀kúnrin ni Kristi.’ Ọ̀lórún, eni tí ó ti fi ohun gbogbo sáábé eșe Olùgbàlà, ‘ó sì fi í şe orí lóri ohun gbogbo fún ijọ, èyí tí í şe ara Rẹ̀, ikúnni Eni tí ní kun gbogbo nńkan nínú gbogbo.’ 1 Corinthians 11:3; Ephesians 1:22, 23. A kọ ijọ lé Kristi gégé bí ipilẹ̀ rẹ̀; ó yẹ kí ó gbọ̀ràn sí Kristi gégé bí orí rẹ̀. Kò yẹ kí ó gbẹ̀kẹ̀ lé èniyàn, tàbí kí èniyàn șakóso rẹ̀. Ọ̀pò èniyàn ní sọ pé ipò igbẹ̀kẹ̀lé nínú ijọ ní fún wọn ní àșe láti pàșe ohun tí àwọn èniyàn miíràn yòò gbà gbọ̀ àti ohun tí wọn yòò şe. Ọ̀lórún kò fowó sí eto yi. Olùgbàlà nàà sọ pé, ‘Gbogbo yín jẹ arákúnrin.’ Gbogbo èniyàn ni idánwò ní dojú kọ, wọn sì lè șișe. Kò sí eđá aláipé kankan tí a lè gbẹ̀kẹ̀ lé fún itoșonà. Àpáta igbàgbó ni iwálàayè Kristi nínú ijọ. Èyí ni aláilera jùlò lè gbẹ̀kẹ̀ lé, àwọn tí wọn sì ní rò pé àwọn ni alágbára jùlò yòò fi hàn pé àwọn ni aláilera jùlò, bí wọn kò bá sọ Kristi di agbára işe wọn. ‘Ègún ni fún ọ̀kúnrin tí ó gbẹ̀kẹ̀ lé èniyàn, tí ó sì fi eran-ara şe apa rẹ̀.’ Olúwa ‘ni Àpáta, işe Rẹ̀ pé.’ ‘Alábùkún ni gbogbo àwọn tí ó fi igbẹ̀kẹ̀lé wọn sínú Rẹ̀.’ Jeremiah 17:5; Deuteronomy 32:4; Psalm 2:12.

“Léyìn ijewó Peteru, Jésù pa láșe fún àwọn omo-eyìn nàà pé kí wọn má sọ fún enikeni pé Òun ni Kristi. A fi àșe yií fún wọn nítorí itakò líle tí àwọn akowé àti àwọn Farisi ti pinnu láti şe. Ju bẹ̀ẹ̀ lọ, àwọn èniyàn, àti àní àwọn omo-eyìn nàà pèlú, ní imò tí ó șișe gidigidi nípa Mèsáyà, tí ó fi jẹ pé ikéde rẹ̀ ní gbangba kò ní fi oye tòótó kankan fún wọn nípa iwà rẹ̀ tàbí işe rẹ̀. Șùgbón lójoojúmọ̀ ni Ó ní fi ara rẹ̀ hàn fún wọn gégé bí Olùgbàlà, báyí ni Ó sì fẹ̀ fún wọn ní imò tòótó nípa Rẹ̀ gégé bí Mèsáyà.

“Àwọn omo-eyìn ši ní retí pé Kírísítí yòò jọba gégé bí omo-aládé ayé. Bí ó tilẹ̀ jẹ pé ó ti pé tó tí Ó fi ní fi ete Rẹ̀ pa mó, wọn gbàgbó pé Kò ní máa wà nínú oșì àti àimọ̀lára tí tí láé; àkókò nàà ti sún mólé nígbà tí Yòò fi gbé ijọba Rẹ̀ kalẹ̀. Pé ikóriira àwọn àlùfàà àti àwọn rabbi kí yòò borí rẹ̀ rí, pé orílẹ̀-èdè tirẹ̀ yòò kọ Kírísítí sílẹ̀, yòò dá A lẹbi gégé bí afúnnișeké, a ó sì kàn Á mó àgbélébùú gégé bí așebi,—irú èrò bẹ̀ẹ̀ àwọn omo-eyìn kò tii gbà rò rí. Șùgbón wákátí agbára ọ̀kúnkún ní sún bọ, Jesu sì gbọ̀dọ̀ sí ija tí ó wà níwájú wọn payá fún àwọn omo-eyìn Rẹ̀. Ó bajé nínú ọ̀kàn bí Ó ti ní retí idánwò nàà.” The Desire of Ages, 411-415.

Èșe kerindínlógún ti Danieli mọ̀kánlá, ní șàpeșe òfin Ojọ Àikú tí yòò tètè dé ní Orílẹ̀-èdè Amériká. Diẹ̀ șáájú wákátí “ișelẹ̀-ilẹ̀” nàà, àwọn oludije tí ní wá láti wà láàrín egbèrún mērindínlógórin àti egbèrún mērínlá [ogórún-ún mērínlélógórin] ni a jí kúrò nínú oorun wọn. Ohun tí ní jí wọn ni iránșe àșotélé. Ní àkókò nàà ni a ti fi egbè méji hàn, gégé bí a ti șáfihàn nínú òwe àwọn wúndiá mewaá, egbè kan ní òróró nínú àwọn ikòkò wọn, egbè kejì kò ní í. Èșe ketálá tí tí dé eșe keędógún ti Danieli mọ̀kánlá kò kàn șàpeșe itàn àșotélé tí ó șáájú òfin Ojọ Àikú nikan, wọn tún șàpeșe “iránșe” nàà, èyí tí, ní ibamu pèlú ayiká òwe àwọn wúndiá mewaá, jẹ “òróró” nàà, tí àwọn ọ̀lógbón yòò ní kí

wọn lè gba èdidi Olórùn, kí a sì gbé wọn sókè gégé bí àsíá ní wákàtí iṣẹ̀lẹ̀-ìlẹ̀ nílá nàà. Àwọn àpilẹ̀kọ wònyí tí dé báyii sí ipò gíga jùlọ nínú gbogbo àwọn àpilẹ̀kọ, nítorí iránsẹ̀ tí a sàpẹ̀rẹ̀ nínú àwọn ẹ̀sẹ̀ wònyí ni òróró wúrà tí a n tú kalẹ̀ láti inú àwọn paipu wúrà méjì nàà.

A ó máa tẹ̀sìwájú nínú ikẹ̀kọ̀ yìi nínú àpilẹ̀kọ tó kàn.

“Gégé bí ó ti jẹ pé àwọn tí wọn jẹwọ̀ otító n sin Satani, ojiji ọ̀run-àpáàdi rẹ̀ yòò ge irí wọn kúrò lódò Olórùn àti ọ̀run. Wọn yòò dàbí àwọn tí wọn ti pàdánù ifẹ̀ àkókó wọn. Wọn kò lè wo àwọn otító ayérayé. Èyí tí Olórùn ti pèsè sílẹ̀ fún wa ni a sàfihàn nínú Sekariah, orí 3 àti 4, àti 4:12–14: ‘Mo sì tún dàhùn, mo sì wí fún un pé, Kín ni àwọn ẹ̀ka igi olifi méjèjì wònyí tí nípase àwọn paipu wúrà méjèjì tú òróró wúrà jáde láti inú ara wọn? Ó sì dàhùn, ó sì wí fún mi pé, Sẹ̀ iwọ̀ kò mọ̀ ohun tí wònyí jẹ̀ bí? Mo sì wí pé, Ràrá, Olúwa mi. Nígbà nàà ni ó wí pé, Àwọn wònyí ni àwọn ẹ̀ni àmì òróró méjèjì, tí ó dúró lẹ̀gbẹ̀ Olúwa gbogbo ayé.’”

“Olúwa kún fún ipèsè. Kò ní àìní ohun èlò kankan. Nítorí àìní ìgbàgbọ̀ wa, ifẹ̀ ayé wa, ọ̀rọ̀ rírẹ̀je wa, àìgbàgbọ̀ wa, tí a fi hàn nínú ọ̀rọ̀ ẹ̀nu wa, ni àwọn ọ̀jiji òkùnkùn fi n kóra jọ̀ yí wa ká. A kí i fi Kristi hàn nínú ọ̀rọ̀ tàbí nínú iwà gégé bí Ẹ̀ni tí ó lẹ̀wà pátápátá, àti Olórí jù lọ̀ láàárín ẹ̀gbèrún mẹ̀wàá. Nígbà tí ọ̀kàn bá tẹ̀lórùn láti gbé ara rẹ̀ sókè sí asán, Ẹ̀mí Olúwa lè ẹ̀ diẹ̀ péré fún un. Íran wa tí kò rí jìnnà n wo ọ̀jiji nàà, sùgbón kò lè rí ọ̀go tí ó wà lẹ̀yìn rẹ̀. Àwọn àngẹ̀lì n di afẹ̀fẹ̀ méré̀n mú, tí a sàpẹ̀rẹ̀ wọn gégé bí ẹ̀sin ibínú tí n wá láti ya sílẹ̀ kí ó sì sáré kojá lórí ojú gbogbo ayé, tí ó n ru iparun àti ikú ní ipa ọ̀nà rẹ̀.”

“Sẹ̀ a òò máa sùn ní etikun gan-an ayé àìnípẹ̀kun? Sẹ̀ a òò jẹ̀ aláilágbára nínú ẹ̀mí, tútù, àti òkú? A! íbá ẹ̀ pé a lè ní Ẹ̀mí àti ẹ̀émí Olórùn nínú àwọn ijọ̀ wa, kí a sì mí i sínú àwọn ẹ̀niyàn Rẹ̀, kí wọn lè dúró lórí ẹ̀sẹ̀ wọn, kí wọn sì yè. A nílò láti rí i pé ọ̀nà nàà há, àti pé ẹ̀nu-ọ̀nà nàà kúrò. Sùgbón bí a ẹ̀ n kojá nípase ẹ̀nu-ọ̀nà kúrò nàà, fífẹ̀ rẹ̀ kò ní ààlà.” Manuscript Releases, volume 20, 217.

“Àwọn ẹ̀ni-àmìyànjú tí wọn dúró lẹ̀gbẹ̀ Olúwa gbogbo ayé, ní ipò tí a ti fi fún Sàtani rí gégé bí kẹ̀rùbù tí n bọ̀. Nípase àwọn ẹ̀dà mímọ̀ tí wọn yí itẹ̀ rẹ̀ ká, Olúwa n pa ìbánisọ̀rọ̀ alákoókòkan mọ̀ pẹ̀lú àwọn olùgbé ayé. Oróró wúrà nàà dúró fún oore-ọ̀fẹ̀ tí Olórùn fi n pèsè fún àwọn fitilá àwọn onígbàgbọ̀, kí wọn má bàa rẹ̀wèsì kí wọn sì má bàa kú. Bí kò bá ẹ̀ pé a n tú òróró mímọ̀ yìi láti ọ̀run wá nínú àwọn ifihàn Ẹ̀mí Olórùn, àwọn agbára ibi yòò ní iṣàkóso pípé lórí àwọn ẹ̀niyàn.

“A n bu Olórùn ní àiyì nígbà tí a kò bá gba àwọn ifihàn tí ó rán sí wa. Báyii ni a ẹ̀ kọ̀ òróró wúrà nàà tí yòò tú sínú ọ̀kàn wa kí a lè fi i pín fún àwọn tí ó wà nínú òkùnkùn. Nígbà tí ipè nàà yòò dé pé, ‘Kíyèsì i, ọ̀kọ̀ iyàwó n bọ̀; ẹ̀ jáde lọ̀ pàdẹ̀ rẹ̀,’ àwọn tí kò tii gba òróró mímọ̀ nàà, tí kò sì ti pa oore-ọ̀fẹ̀ Kristi mọ̀ nínú ọ̀kàn wọn, yòò rí i, gégé bí àwọn wúndiá aṣiwèrè, pé wọn kò tii múra tán láti pàdẹ̀ Oluwa wọn. Nínú ara wọn, wọn kò ní agbára láti rí òróró nàà gbà, a sì ti ba ìgbésí ayé wọn jẹ̀ pátápátá. Sùgbón bí a bá béèrè fún Ẹ̀mí Mímọ̀ Olórùn, bí a bá sì bèbẹ̀ gégé bí Mose ẹ̀ ẹ̀ pé, ‘Fi ọ̀go rẹ̀ hàn mí,’ a ó tú ifẹ̀ Olórùn ká sínú ọ̀kàn wa. Nípase àwọn paipu wúrà nàà ni a ó fi sọ̀ òróró wúrà nàà di mímu bá wa. ‘Kì i ẹ̀ nípa agbára, tàbí nípa ipá, bí kò ẹ̀ nípa Ẹ̀mí mi, ni Oluwa àwọn ọ̀mọ̀-ogun wí.’ Nípa gbígba àwọn imólẹ̀ didán ti Oòrùn Òdodo, àwọn ọ̀mọ̀ Olórùn n tàn gégé bí imólẹ̀ nínú ayé.” Review and Herald, July 20, 1897.